

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI**

GULISTON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

**“UZLUKSIZ TA'LIM TIZIMIDA MALAKALI
MUTAXASSISLARNI TAYYORLASHNING MUAMMO VA
YECHIMLARI: 5 E MODEL MOHIYATI, XORIJIY
TAJRIBALAR” MAVZUSIDA RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
ANJUMAN MATERIALLARI**

2026-YIL 22-23-MAY

**«GRAND KONDOR PRINT»
TOSHKENT – 2026**

UDK: 219.246:69.28:34

KBK: 122.215.148

T 097

DOI: <https://zenodo.org/records/20696033>

“Uzluksiz ta’lim tizimida malakali mutaxassislarni tayyorlashning muammo va yechimlari: 5E modeli mohiyati, xorijiy tajribalar” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari, (23-may 2026-yil). [To’plam]: – Toshkent: “GRAND KONDOR PRINT”, 2026 y., 1009 b.

Ushbu to’plamga 2026-yil 22-23-may kunlari Guliston davlat pedagogika instituti Pedagogika fakulteti “Boshlang’ich ta’lim metodikasi” hamda “Maktabgacha ta’lim” kafedralarida “Uzluksiz ta’lim tizimida malakali mutaxassislarni tayyorlashning muammo va yechimlari: 5E modeli mohiyati, xorijiy tajribalar” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjuman qatnashchilarining ma’ruza materiallari kiritilgan. Ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plamida respublika oliy ta’lim muassasalarining professor-o’qituvchilari, ilmiy tadqiqotchilar, magistrlar, doktorantlar, talabalarning ilmiy maqolalari o’rin olgan.

Taqrizchilar:

B.Abdullayeva – pedagogika fanlari doktori, professor

S.I.Qulmamatov – pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Mas’ul muharrir:

N.T.Misirova – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), dotsent.

M.Dj.Toshmatova – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), dotsent.

M.Berdiyeva – “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi mudiri, p.f.f.d.(PhD), dotsent v.b.

D.A.Utanbayeva – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), dosent v.b.

Tashkilotchilar:

D.M.Elmuratova – “Boshlang’ich ta’lim metodikasi” kafedrasi mudiri, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), professor v.b.

A.A.Bolibekov – “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

Tahrir hay’ati:

A.Nizamov, X.Umarov, M.Toshmatova, M.Eshonqulova, M.Bayzakova, G.Umarova, D.Nosirova, G.Yusufaliyeva, K.Eshonqulova, D.Kurbanova, J.Ro’zimatov, G.Niyozova, N.Sulaymanova, G.Shoymatova, B.Xolyigitova, J.Sheranova, G.Xolmatova, Sh.Jabbarova, U.Bakirova.

Mas’ullar:

N.Abduraxmonova – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), katta oq’ituvchi

M.Raimqulova – “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi o’qituvchisi

To’plamda nashr etilgan maqola va tezislardagi ma’lumotlarning haqqoniyligiga mualliflar mas’uldirlar.

KIRISH

Jahon ta'lim tizimidagi islohotlar va zamonaviy talablarning oshishi, ta'lim jarayoniga innovatsion yondashuv va texnologiyalarni joriy etishni taqozo etmoqda. Ta'lim jarayoniga tatbiq etilayotgan innovatiya usullari samarasi bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy-pedagogik ijodkorligi xarakteri va uning rivojlanganligi darajasiga bevosita bog'liq.

Mamlakatimizda ta'lim tizimini isloh qilish, yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash borasida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash borasida keng ko'lamli tadbirlar amalga oshirilmoqda. Uzluksiz ta'lim tizimining barcha bosqichlarida ta'lim samaradorligini oshirish, yukak pedagogik mahoratga ega kadrlar tayyorlash orqali sifatli ta'lim berish imkoniyatlarini kengaytirish bugungi kunning ustuvor vazifalaridan biridir. Bu borada ta'lim sohasida faoliyat yurituvchi pedagoglarning amaliyotdagi ko'nikmalarini mustahkamlash va ilmiy izlanuvchanlikni rivojlantirishga qaratilgan texnologiyalarni takomillashtirish hamda innovatsion faoliyatning turli darajalarini talab darajasida egallashlari uchun xorijiy tajribalarga asoslangan ta'lim muhitini, pedagogik sharoitlar va didaktik imkoniyatlarni ta'minlash o'ziga xos ahamiyat kasb etadi.

Kadrlar salohiyati jamiyatning iqtisodiy, siyosiy va ma'naviy barqarorligini ta'minlovchi asosiy omillardan biridir. Malakali, bilimli va yuksak ma'naviyatli kadrlar jamiyatda innovatsion rivojlanishni ta'minlaydi, ijtimoiy muammolarni hal etishda muhim rol o'ynaydi hamda davlat boshqaruvi tizimining samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, kadrlar salohiyatining yetarli darajada rivojlanmaganligi ijtimoiy tengsizlik, ishsizlik, boshqaruvdagi samarasizlik kabi muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Bu esa jamiyat barqarorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Jamiyat barqarorligini ta'minlashda kadrlar salohiyatini yuksaltirish masalasi faqat iqtisodiy yoki tashkiliy muammo bo'lib qolmay, balki chuqur ijtimoiy-falsafiy mazmun kasb etadi. Chunki bu jarayon insonning bilim, tafakkur, qadriyatlar va ma'naviy dunyosining rivojlanishi bilan chambarchas bog'liqdir. Kadrlar tayyorlash tizimida zamonaviy yondashuvlarni joriy etish, ta'lim sifati va samaradorligini oshirish, yosh avlodni har tomonlama barkamol etib tarbiyalash muhim vazifalardan hisoblanadi.

Shuningdek, kadrlar salohiyatini yuksaltirish jarayonida innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish, ilm-fan va ishlab chiqarish integratsiyasini kuchaytirish, uzluksiz ta'lim tizimini rivojlantirish muhim o'rin tutadi. Bu esa nafaqat iqtisodiy samaradorlikni oshiradi, balki jamiyatda ijtimoiy adolat, barqarorlik va farovonlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Guliston davlat pedagogika institutida o'tkazilayotgan "Uzluksiz ta'lim tizimida malakali mutaxassislarni tayyorlashning muammo va yechimlari: 5E modeli mohiyati, xorijiy tajribalar" mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjuman mazkur yo'nalishda olib borilayotgan ilmiy izlanishlarni muhokama qilish, mavjud muammolarni aniqlash va ularning yechimlarini ishlab chiqish uchun muhim ilmiy maydon hisoblanadi. Ushbu anjuman doirasida kadrlar salohiyatini oshirishning nazariy va amaliy jihatlarini, inson kapitalini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari, ta'lim tizimini

takomillashtirish, zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini joriy etish kabi masalalar keng qamrovda tahlil etiladi.

Mazkur anjuman materiallari uzluksiz ta'lim tizimida malakali kadrlar tayyorlashning dolzarb muammolarini chuqur o'rganish, amaliy tavsiyalar ishlab chiqishda muhim manba bo'lib xizmat qiladi. Shu jihatdan, mazkur ilmiy-amaliy anjuman mamlakatimizda malakali kadrlar tayyorlash, zamonaviy yondashuvlar va xorijiy tajribalar asosida ularning kasbiy kompetentligini rivojlantirish yo'lida muhim ahamiyat kasb etadi.

Guliston davlat pedagogika instituti
rektori J.X.KARSHIBAYEV

5. Ganiyeva, M. (2024). PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR METHODICAL PREPARATION OF FUTURE ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS FOR LOGICAL THINKING. Science and innovation, 3(B5), 178-182.
6. Тумашева О. М “О методической компетентности учителя / Вестник К Г П У им. В.П. Астафьева. Методика преподавания. 2009.
7. Uzoqova L.P. Mahsus fanlarni muammoli o'qitish texnologiyasi. – T.: Fan, 2013. – 144 b.
8. Usmonova E.Z. O'quvchilarda mustaqil tafakkurni qanday shakllantirish mumkin? – T.:Pedagogika va psixologiya ilmiy-ommabop nashri, 2000. – B.36
9. Витярис Витилиус, Владимирская О.Д. Центр обучения взрослых: новый этап развития. //Организация и управление. 2007. с.21-24.
10. Воронщиков С.Г. Учебно-познавательная компетентность школьников: опыт системного конструирования. // Завуч. Управление современной школой. - №6. – 2007. с. 81-97.
11. Xoliqov A.A. Pedagogik mahorat. – T.: “Tafakkur-bo'stoni” nashriyoti. 2011.
12. Xoshimov K., Nishonova S. Pedagogika tarixi . -T.: Alisher Navoiy nomidagi O'zbekiston Milliy kutubxonasi nashriyoti, 2005
13. Yo'ldoshev J., Hasanov S. Pedagogik texnologiyalar.– T.: “Moliya-iqtisod” nashriyoti, 2009.
14. Yo'ldoshev J.G'. Xorijda ta'lim. –T.: Sharq, 1995.
15. Zunnunov A.va boshqalar. Pedagogika tarixi / –T.: Sharq, 2000
16. O'qitishda o'yinli texnologiyalardan foydalanish | infoCOM.UZ.

**MAKTABGACHA KATTA YOSHDAGI BOLALARNI INTELLEKTUAL
QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK
XUSUSIYATLARI**

Jo'rayeva Dilafrō'z Shuxrat qizi

Guliston davlat universiteti mustaqil tadqiqotchisi

+998972454113

dilikoimbek@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada maktabgacha katta yoshdagi bolalarda intellektual qobiliyatlarni rivojlantirishning pedagogik va psixologik xususiyatlari ilmiy-nazariy jihatdan tahlil qilingan. Bolalarning intellektual rivojlanishiga ta'sir etuvchi asosiy omillar, jumladan yosh va individual xususiyatlar, bilish faoliyati, ijtimoiy muhit hamda ta'lim jarayonining ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, intellektual qobiliyatlarni shakllantirishda pedagogik yondashuvlar, psixologik omillar va rivojlantiruvchi ta'lim muhitining o'rni asoslab berilgan. Tadqiqot natijalari maktabgacha ta'lim jarayonida bolalarning fikrlash faoliyatini faollashtirish, mustaqil fikrlash va ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish zarurligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: *maktabgacha ta'lim, katta yoshdagi bolalar, intellektual qobiliyat, intellektual rivojlanish, pedagogik xususiyatlar, psixologik xususiyatlar, bilish faoliyati, mustaqil fikrlash, ijodkorlik, ta'lim jarayoni, rivojlantiruvchi muhit, kognitiv rivojlanish.*

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ И ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫХ СПОСОБНОСТЕЙ ДЕТЕЙ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА

Жураева Дилафруз Шухрат кизи

Независимый исследователь Гулистанского государственного
университета

dilikozimbek@gmail.com

+998972454113

Аннотация. В данной статье представлен научно-теоретический анализ педагогических и психологических особенностей развития интеллектуальных способностей у детей старшего дошкольного возраста. Выделены основные факторы, влияющие на интеллектуальное развитие детей, включая возраст и индивидуальные особенности, познавательную активность, социальную среду и важность образовательного процесса. Обоснована роль педагогических подходов, психологических факторов и развивающей образовательной среды в формировании интеллектуальных способностей. Результаты исследования указывают на необходимость активизации мышления детей, развития самостоятельного мышления и творческих способностей в процессе дошкольного образования.

Ключевые слова: дошкольное образование, дети старшего возраста, интеллектуальные способности, интеллектуальное развитие, педагогические характеристики, психологические характеристики, познавательная деятельность, самостоятельное мышление, креативность, образовательный процесс, среда развития, когнитивное развитие.

PEDAGOGICAL-PSYCHOLOGICAL FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF INTELLECTUAL ABILITIES OF PRESCHOOL CHILDREN

Jurayeva Dilafruz Shukhrat kizi

Independent researcher at Gulistan State University

dilikozimbek@gmail.com

+998972454113

Abstract. This article provides a scientific and theoretical analysis of the pedagogical and psychological features of the development of intellectual abilities in older preschool children. The main factors influencing the intellectual development of children, including age and individual characteristics, cognitive activity, social environment and the importance of the educational process, are highlighted. The role of pedagogical approaches, psychological factors and a developing educational environment in the formation of intellectual abilities is also substantiated. The results of the study indicate the need to activate children's thinking, develop independent thinking and creative abilities in the process of preschool education.

Keywords: preschool education, older children, intellectual abilities, intellectual development, pedagogical characteristics, psychological characteristics, cognitive activity, independent thinking, creativity, educational process, developmental environment, cognitive development.

KIRISH.

Mustaqil O'zbekistonimizda barcha sohalarda amalga oshirilayotgan islohotlar inson omilini har qachongidan ham yuqori saviyaga ko'tarib, uni kuchi, idroki, salohiyati, psixologik va ma'naviy barkamolligini bevosita taraqqiyot, sivilizatsiya va rivojlanish bilan uzviy bog'ladi. Bundan esa har bir shaxsning o'z mukammalligi, o'zini bilishi, boshqalarni anglashi muammosi har qachongidan ham dolzarb masalaga aylandi[1;10]. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoevning Oliy Majlisga Murojaatnomasida sharq donishmandlari aytganidek, "Eng katta boylik – bu aql-zakovat va ilm, eng katta meros – bu yaxshi tarbiya, eng katta qashshoqlik – bu bilimsizlikdir!" Shu sababli hammamiz uchun zamonaviy bilimlarni o'zlashtirish, chinakam ma'rifat va yuksak madaniyat egasi bo'lish uzluksiz hayotiy ehtiyojga aylanishi kerak deb ta'kidladilar.

ADABIYOTLAR RAHLILI VA METODOLOGIYA

Bugungi kunda intellektual salohiyatni takomillashtirish davlat va jamiyat taraqqiyotini ta'minlovchi muhim omillardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Dunyodagi taraqqiy topgan mamlakatlar eksport qiladigan mahsulotlarining ko'pchiligi intellektual mulk hisoblanadi. Odamning intellekti ancha murakkab tuzilishga ega bo'ladi va faqat ko'plab fikrlash turlarini emas, balki har xil intellektual operatsiyalar, malaka va ko'nikmalarni o'z ichiga oladi. Intellekt individning ma'lum darajada mustahkam, barqaror aqliy qobiliyatlari tuzilishidan iboratdir. Intellektning mohiyati va taraqqiyotini tushuntirishda psixologiyada ikki xil qarash mavjud[2;78]:

1. Intellekt - nasliy xususiyat, ya'ni avloddan avlodga o'tuvchi tug'ma xususiyat sifatida.

2. Intellekt - organizm imkoniyatlari va maqsadga muvofiq ta'lim tarbiya ta'sirida shakllanuvchi xususiyat sifatida.

Psixolog olimlarining kuzatishlariga qaraganda, intellekt taraqqiyoti bir nechta omillar bilan uzviy bog'liq ekanligi ko'zga yaqqol tashlandi: bilish, o'qish motivlarining anglashilgan hamda yuksak regulyativ darajalarining mavjudligi, barqarorligi,

puxtaligi, yangilikni qidirish, muammo yechimini topish, muayyan vositalar tanlash hamda tadqiqiy, ijodiy faollik namoyon bo'lishi, mustaqil yechishlarga erishish ehtimollik darajasining yuksakligi, ilgarilab ketib yechish imkonining mavjudligi va "aytib berish", luqma tashlash jarayonida erkinlik, qo'rqinch hissining yo'qligi, yuksak nafosat va manaviy did timsoli hamda namunasini yaratishga nisbatan qobiliyatlilik ularni baholash va o'lchash funksiyasining tug'ilishi, uning boshqaruvchanligi kabilar.

Rene Dekartning fikricha, yaxshi aqlga ega bo'lishning o'zi kifoya emas, balki uni to'g'ri qo'llay olish muhimdir. Rene Dekart ta'limoticha, hamma odamlarda aqliy tafakkur qobiliyati bir xil. Insonlardagi intellektual daraja o'rtasidagi farqlar esa, uslubiy fikrga bog'liqdir. Umuman, Dekart ilmiy uslubining asosiy qoidalari shundan iborat[4;150].

Fransuz faylasufi Anri Bergson quyidagi qarashlarni ilgari surgan. Fanda intellektual (aqliy) bilimga ko'proq e'tibor beriladi. Intuitiv va intellektual bilim oqibatida dunyo mavjud bo'ladi. Insonning qonunni kashf qilish uchun unda erkin ijod bo'lishi kerak. U hayotiy jo'shqinlik haqida gapirar ekan intuitiv bilimga ko'proq e'tibor beradi. Intuitiv bilishga fanning kuchi etmaydi. Intuitsiya har bir insonda uchraydi va u bilan yashaydi. Intuitsiya bu ijod ruhidir. Bergson fikricha, intsuitsiya hammada bor. Lekin insonlar uni, ayrim hollarda ochib berolmaydi. Bergson intsuitsiya va intellektni birbiriga qarama-qarshi qilib qo'ymaydi, balki intellektual bilim intsuitsiyaga xizmat qilishi kerak, deydi. Bergson, fikrlar bizga tafakkur olamidan keladi. Inson pok bo'lsa, unga yaxshi fikrlar keladi, nopok bo'lsa, unga nopok fikrlar keladi, deydi[3;56].

E.G.G'oziyev aqliy taraqqiyotning o'sishini maktabgacha ta'limda olinadigan bilimlar ta'minlaydi, deb hisoblaydi. Tarbiyalanuvchilarni aqliy jihatdan o'stirish uchun ularni faqat bilimlar tizimi bilangina emas, balki muayyan aqliy faoliyat usullari (tahlil, sintez, taqqoslash, turkumlash, mavhumlashtirish, umumlashtirish, esda olib qolish va boshqalar) o'quv, ko'nikma va malakalarni ko'zda tutish kerakligini ta'kidlaydi. Tarbiyalanuvchilar aql-zakovatini kamol toptirishda mantiqiy tafakkurning ahamiyati katta, chunki tafakkurning rivojlanishi aqlni qo'shimcha ma'lumotlar bilan boyitadi[5;84].

Bolaning jismoniy rivojlanishi kabi aqliy intellektual taraqqiyoti ham uning yoshi bilan bevosita bog'liqdir. Bu hodisani ajdodlarimiz qadim-qadim zamonlardan e'tirof etganlar. Bolaning intellektual rivojlanish jarayonini to'g'ri boshqarish uchun uning o'ziga xos tabiatini tushunish lozim. Bolaga taqdim etilgan tushunchalar va bilimlar uning muhim axborotlarni o'zlashtirishiga ko'maklashadi. Bolaning rivojlanishini davrlarga bo'lishga oid bir qator nazariy ishlanmalar mavjud. Bolaning rivojlanishini davrlashtirish uning yosh xususiyatlariga tayangan holda amalga oshadi. Bolaning o'ziga xosligi uning yosh xususiyatlari: jismoniy, ruhiy, aqliy-intellektual rivojlanishida namoyon bo'ladi. Insonning biologik va ma'naviy-intellektual rivojlanishi o'zaro uzviy bog'liq bo'lib, uning yoshi bilan bog'liq tarzda ruhiy holatida ham o'zgarishlar vujudga keladi. Chunki bolaning yoshi bilan bog'liq holda rivojlanish

dinamikasi namoyon bo'ladi. Bu esa uning rivojlanish bosqichlari ketma-ketligini ajratish imkoniyatini yaratadi. Natijada yoshiga ko'ra davrlashtirish vujudga keladi.

Maktabgacha yoshdagi bolalarning intellektual qobiliyatlarini rivojlantirish jarayonida pedagogik va psixologik xususiyatlar muhim omil bo'lib, ta'lim-tarbiya samaradorligini ta'minlashda muhim ahamiyat kasb etadi. Pedagogik xususiyat bu o'quv-tarbiya jarayonida ta'lim oluvchilarning yosh xususiyatlari va individual rivojlanish bosqichlarini inobatga olgan holda pedagogik ta'sir ko'rsatishning metodik, mazmuniy va tashkiliy mezonlarni ifodalovchi muhim tarkibiy omillar hisoblanadi. Ular ta'lim samaradorligini oshirish, shaxsning har tomonlama rivojlanishini ta'minlash va o'qitish jarayonini shaxsga yo'naltirilgan tarzda tashkil etishda muhim metodologik asos bo'lib xizmat qiladi. Pedagogik xususiyatlar ayniqsa, maktabgacha yoshdagi bolalar ta'limida alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki bu davrda bolaning bilish faoliyati, aqliy qobiliyatlari, hissiy-ta'sirchan holati va dunyoqarashi yangi bosqichga ko'tariladi. Shuning uchun ta'lim-tarbiya jarayoni bolalarning yoshiga mos, o'ziga xos psixologik ehtiyojlarini inobatga olgan holda o'yin, amaliy faoliyat, tajriba va muammoli vaziyatlar asosida tashkil etilishi lozim. Bunday yondashuv pedagogik xususiyatlarning asosiy tarkibiy qismlari – ya'ni didaktik maqsad, mazmun, metod, ta'limiy vositalar va shakllarning o'zaro integratsiyasini ta'minlaydi hamda tarbiyalanuvchilarda mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal etish, ijodiy yondashuv ko'nikmalarini shakllantirish uchun zarur pedagogik shart-sharoitlarni yaratadi.

O'rganilgan ilmiy adabiyotlar asosida quyidagi xulosaga kelish mumkin, maktabgacha katta yoshdagi bolalarda intellektual qobiliyatlarning rivojlanishi o'zaro bog'liq bo'lgan bir qator pedagogik va psixologik omillar ta'sirida kechadigan murakkab jarayon hisoblanadi. Mazkur jarayon bolaning yosh va individual xususiyatlari, bilish faoliyati, ijtimoiy muhit hamda pedagogik ta'sirlar asosida amalga oshadi. Quyidagi pedagogik-psixologik xususiyatlar maktabgacha katta yoshdagi bolalarning intellektual rivojlanishida muhim ahamiyatga ega. (1-jadval)

Maktabgacha katta yoshdagi bolalarni intellektual qobiliyatlarini rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari

Pedagogik xususiyatlar	Psixologik xususiyatlar
O'yinli ta'lim	Tafakkur
Muammoli ta'lim	Mantiqiy fikrlash
Individual yondashuv	Diqqat
Integrativ ta'lim	Xotira
Muloqot muhitini yaratish	Nutq
Tajriba asosida o'rganish	Tasavvur va ijodkorlik
Rivojlantiruvchi ta'lim	Mustaqil fikrlash

Ushbu xususiyatlarni chuqur tahlil qilish shuni ko'rsatadiki, maktabgacha ta'lim jarayonida bolalarning intellektual qobiliyatlarini samarali rivojlantirish uchun

pedagogik va psixologik omillarning o'zaro uyg'unligini ta'minlash zarur. Aynan mazkur omillarni hisobga olgan holda tashkil etilgan ta'lim jarayoni bolalarda mustaqil fikrlash, muammoni hal etish, ijodiy yondashuv hamda bilishga bo'lgan barqaror qiziqishning shakllanishiga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha katta yoshdagi bolalarda intellektual qobiliyatlarning rivojlanishi pedagogik va psixologik omillarning uzviy integratsiyasi asosida amalga oshadigan murakkab hamda ko'p qirrali jarayon hisoblanadi. Mazkur jarayonda bolaning yosh xususiyatlari, individual imkoniyatlari, bilish faolligi, ijtimoiy muhit hamda ta'limiy ta'sirlar muhim o'rin egallaydi. Ayniqsa, ta'lim jarayonini zamonaviy yondashuvlar asosida tashkil etish, bolalarda mustaqil fikrlash, muammoli vaziyatlarni hal qilish, ijodiy faoliyat va bilishga oid qiziqishlarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Shu bois maktabgacha ta'lim tizimida bolalarning intellektual salohiyatini rivojlantirishga qaratilgan pedagogik jarayonlarni ilmiy asosda takomillashtirish dolzarb ahamiyat kasb etadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

6. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – Toshkent: O'zbekiston, 2021.

7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019- yil 8- maydagi O'zbekiston Respublikasi maktabgacha ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi"gi PQ 4312-sonli qarori. www.lex.uz.

8. Djalalov B.B.,Ibrohimova O.M, O'quvchilarni intellektual rivojlantirishning psixologik-pedagogik xususiyatlari. Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. 26-28b

9. E.G'.G'oziyev Umumiy psixologiya (2-kitob) T: "Universitet" 2002.

10. Qodirova M.K., Vaxobova M.N. Intellect muammosi va uni rivojlantirish // Jizzax davlat pedagogika universiteti. Ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to'plami. – Jizzax, 2023.

11. Иванова Татьяна Ивановна. Педагогические условия интеллектуального развития старших дошкольников в процессе формирования математических представлений. Диссертация на соискание ученой степени кандидата педагогических наук. Белгород - 2001

TALABALAR IJTIMOY FAOLLIGINI OSHIRISHDA SHAXSLARARO MUNOSABATLARNING PSIXOLOGIK OMILLARI.

**Ergashqulov Boburjon Nusratillayevich
Guliston davlat universiteti mustaqil tadqiqotchisi**

Annotatsiya: Maqolada oliy ta'limga moslashishda shaxslararo munosabatlar hamda talabalar ijtimoiy faolligi haqida fikr yuritiladi, shuningdek, talabalarning oliy ta'lim muassasalariga moslashuv jarayonida uchraydigan psixologik xususiyatlarni tahlil qiladi. Yangi muhitga kirish, akademik talablar, ijtimoiy aloqalar va shaxsiy

	PEDAGOGIK YONDASHUVLAR	
95	Jo'rayeva Dilafro'z Shuxrat qizi. MAKTABGACHA KATTA YOSHDAGI BOLALARNI INTELLEKTUAL QOBILIYATLARINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI	1003
96	Ergashqulov Boburjon Nusratillayevich. TALABALAR IJTIMOIIY FAOLLIGINI OSHIRISHDA SHAXSLARARO MUNOSABATLARNING PSIXOLOGIK OMILLARI	1008
97	Sharapova S.D, Ergashqulov Boburjon Nusratillayevich. SHAXSLARARO MUNOSABATLARNING TALABALAR IJTIMOIIY FAOLLIGIGA PSIXOLOGIK TA'SIRI	1012
98	Hasanov Rustamjon Erkinjon o'g'li. XXI ASR KO'NIKMALARI: 4-SINFDA STEAM VA KREATIV FIKRLASHNING INTEGRATSIYASI	1015
99	Nizamov Alisher Bayazovich TA'LIM JARAYONIDA SUN'IY INTELLEKTDAN FOYDALANISH: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR	1019
100	Sulaymanova Nigora Olimjon qizi. BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARINI TAYYORLASHDA O'QUV-BILUV KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRUVCHI ELEKTRON TA'LIM PLATFORMALARINI MODERNIZATSIYA QILISH	1023
101	Toshpulatova Ma'mura Ismoilovna. PEDAGOG KADRLAR TAYYORLASH JARAYONIDA METODIK TAYYORGARLIKNING ZAMONAVIIY TENDENSIYALARI VA ILMIY-PEDAGOGIK YONDASHUVLAR	1028
102	Muxitdinova Nodira Mamalatifovna. BOSHLANG'ICH TA'LIMDA MATEMATIKA DARSLARI ORQALI O'QUVCHILARNING MANTIQUIY TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISH USULLARI	1032
103	Toshpulatova Ma'mura Ismoilovna. O'QITUVCHI TAYYORLASH TIZIMIDA METODIK TAYYORGARLIKNI RIVOJLANTIRISH BO'YICHA XORIJIY VA MILLIY TAJRIBALAR TAHLILI	1035
104	Садыкова Альбина Венеровна. ФОРМИРОВАНИЕ НАВЫКОВ БЕЗОПАСНОГО ПОВЕДЕНИЯ МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ В ЦИФРОВОЙ СРЕДЕ: ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ И СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ	1039

**“UZLUKSIZ TA’LIM TIZIMIDA MALAKALI
MUTAXASSISLARNI TAYYORLASHNING MUAMMO VA
YECHIMLARI: 5 E MODEL MOHIYATI, XORIJIY
TAJRIBALAR” MAVZUSIDA RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
ANJUMAN MATERIALLARI**

2026-YIL 22-23-MAY

Bosishga ruxsat etildi. 04.06.2026 y.
Qog`oz bichimi 60x84 1/16.
Times New Roman garniturasida terildi.
Ofset uslubida oq qog`ozda chop etildi.
Nashriyot hisob tabog`i 54. 5, Adadi 100. Buyurtma № 71
Bahosi kelishuv asosida

“BROK CLASS SERVIS” MChJ bosmaxonasida chop etildi.
Manzil: Toshkent shahar Zargarlik ko'chasi, Segizbayeva 10a.